

TINE SA AVD VERDAL
Melkevegen 1
7652 VERDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tore Haugen, +47 73199200

TINE SA AVD VERDAL – endret utslippstillatelse

Statsforvalteren i Trøndelag fatter vedtak om endring av tillatelsen til TINE SA AVD Verdal i Verdal kommune for å oppfylle kravene i BREF dokumentet for næringsmidler.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr 105.000, - for behandling av saken.

Tillatelsen gjelder fra dags dato. Kravet om å oppfylle grenseverdiene til vann og luft gjelder fra 4.12.23. Fram til da gjelder bedriftens eksisterende krav om utslipp.

Endret tillatelse oversendes vedlagt

Vi viser til varsel og pålegg fra Statsforvalteren om vurdering av BAT-konklusjoner.

Bedriften hadde ingen kommentarer på om de er omfattet av BREF dokument for næringsmidler. I pålegget ble det bl.a. varslet om at det skal vurderes om vilkårene i bedriftens utslippstillatelse må endres som følge av de vedtatte BAT-konklusjonene.

Vi har nå fått tilsendt tilstrekkelige opplysninger fra bedriften om hvordan de oppfyller krav i gjeldende BREF dokument og fatter vedtak om at tillatelsen på noen punkter må endres. **Vedtaket er gjort etter forurensningsloven § 18, 3 ledd.**

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til Miljødirektoratets hjemmesider, www.miljodirektoratet.no/

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i samsvar med disse lovene, er straffbart.

Endring av tillatelsen er sendt på høring i Verdal kommune som eier av ledningsnett og renseanlegg. Søknad og BAT-vurdering er ikke sendt andre aktuelle parter da dette er en skjerping av tillatelsen og høring av endrede vilkår anses som unødvendig. Jf. forurensningsforskriften § 36-9, unntak fra forhåndsvarsel, pkt. c.

Endringer

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen etter kriteriene i forurensningsloven § 18. Krav om endring kan stilles fra både forurensningsmyndighetene og bedriften.

Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en tilstrekkelig utredning av de forhold som saken gjelder. Eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført. Tillatelsen kan tilbakekalles eller endres 10 år etter dette vedtak, jfr. forurensningsloven § 18.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Det er tidligere varslet om gebyr for saksbehandlingen. Det er ikke mottatt kommentarer på dette varselet.

Det betyr at bedriften skal betale et gebyr etter forurensningsforskriften § 39-4, tilsvarende kr. 105.000-, for arbeidet med tillatelsen. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes fra Miljødirektoratet Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brev er mottatt, jf. forurensningsforskriften § 41-5. Eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Statsforvalteren. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyr må derfor betales i samsvar med ovenstående. Hvis direktoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløp bli refundert.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med

fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalteren sin myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Nasjonalt prioriterte stoffer

Det er et nasjonalt mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer (se vedlegg 1 i tillatelsen) slik at utslipp av slike stoffer er stanset innen 2020.

Bakgrunn

TINE SA AVD Verdal har en utslippstillatelse fra 2011. Bedriften er omfattet av EUs Industriutslippsdirektiv (IED) og det skal på denne bakgrunn vurderes om det er behov for å gi ny utslippstillatelse.

Industriutslippsdirektiv (IED) er implementert i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 36. Virksomheter som er omfattet skal reguleres med utgangspunkt i hva som anses for å være de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det er utarbeidet referansedokument (BREF) som beskriver disse teknikkene og tilhørende BAT-konklusjoner med forpliktende utslippsnivåer (BAT Associated Emission Limit, BAT-AEL).

Forurensningsmyndigheten skal sikre at vilkår i tillatelser til virksomhetene er i tråd med nye forpliktende utslippsnivåer (BAT-AEL) senest fire år etter at BAT-konklusjonene er publisert. BAT-konklusjoner for næringsmiddelindustri (Food, Drink and Milk – Industries) ble publisert 4. desember 2019, og **fristen er dermed 4. desember 2023**.

Formålet med industriutslippsdirektivet er å redusere forurensning fra industrien og kontrollere utslippene fra store anlegg. Et av virkemidlene for å redusere forurensning er kravet om at industribedrifter skal bruke beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Technology) i sine produksjonsprosesser.

TINE Verdal har i 2021 gått gjennom BREF-dokumentet for Food, Drink and Milk Industries og i forbindelse med dette også gjennomgått BAT-konklusjoner. Vi forutsetter at anlegget drives i hht. beskrevne BAT-rutiner.

Tillatelsen etter forurensningsloven omfatter all aktivitet på anlegget, ikke bare det som er omfattet av IED.

BAT-konklusjonenes krav til ledelse og drift ivaretas gjennom at Statsforvalteren i tillatelsen setter vanlige vilkår om internkontroll, miljørisikoanalyse, utforming og drift av anlegget, forebyggende vedlikehold, utslippsreducerende tiltak og energiledelse.

BAT-AEL for utslipp til vann og luft vurderes under punktene utslipp til vann og luft.

Kommentarer til endret utslippstillatelse

Siden dette er en innskjerping av gjeldende tillatelse, er det bare utført begrenset høring av saken.

Verdal kommune opplyser at med dagens påslippsmengde fra meieriet håndterer Ørin kommunale renseanlegg dette utslippet tilfredsstillende. Dette forutsetter at bedriftens interne renseanlegg fungerer etter hensikten.

Statsforvalterens vurderinger

Utslipp til vann

Bedriften har utslipp av prosessvann fra sin virksomhet og skal bl.a. forholde seg til BAT 12 - beste tilgjengelige teknikk for å redusere utslipp til vann. BAT 12 har også angitt bindende grenseverdier (BAT-AEL) for utslipp til vann for næringsalter, partikler og organisk stoff.

Utslipppet fra bedriften går til det kommunale renseanlegget i kommunen (Ørin), men utslippet fra bedriften skal uansett oppfylle krav i BAT-AEL. Rensingen ved det kommunale renseanlegget kan likevel regnes inn i den totale rensingen, under visse forhold. Kravet for å oppfylle utslipp til vann (BAT-AEL) vil gjelde fra **4.12.23**.

Utslippsgrensene i punkt 3 i tillatelsen er satt med bakgrunn i oppgitt prosent rensing ved det kommunale renseanlegg. Rensegraden for nitrogen er bare basert på 2 utslippsrøver. Dette er noe lite for å vurdere om dette tilsvarer typisk rensesgrad ved renseanlegget og det kan derfor bli aktuelt å sette strengere krav for denne parameteren. Dette kan også gjelde for andre parametere hvis forventet rensesgrad i kommunens renseanlegg endres.

De grenseverdiene som er satt i utslippstillatelsen medfører at utslippet fra meieriet (inkludert rensing i det kommunale renseanlegget) ligger mellom nedre og øvre grenseverdier for BAT-AEL. På sikt skal bedriften jobbe for å nærme seg de nedre grensene. TINE Verdal har i kommentarer på utkast til tillatelse bedt om at det settes høyere grenser på utslipp fra meieriet, for med rensing i kommunens renseanlegg vil likevel bedriftens utslipp komme under øvre grense i BAT-AEL. Siden det er et mål å komme så langt ned mot det laveste nivået i BAT-AEL som mulig, mener Statsforvalteren at det ikke kan settes høyere grenser enn det som i allerede i dag kan oppnås i bedriftens utslipp. Se også punkt 2.3 i vilkårsdelen under.

Bedriften har kartlagt sitt utslipp og beregnet prosent rensing ved det kommunale anlegget. Det er på denne bakgrunn konkludert med at TINE Verdal oppfyller BAT-AEL 12 (utslippsgrenser til vann).

Da det også er satt døgn grenser for utslipp til vann mener vi at hensynet om stabile tilførsler til kommunens avløpsanlegg er sikret, og dette er også i samsvar med utslippskrav angitt i industriutslippsdirektivet.

Vi forstår at strengere utslippsgrenser vil kunne føre til kostnader for virksomheten. På den andre siden vurderer vi at dette er noe virksomheten må regne med for å redusere egne utslipp. I den anledning minner vi også om at forurensning i utgangspunktet er forbudt, og viser til prinsippet om at forurenser betaler.

BAT-AEL er også i utgangspunktet en juridisk bindende utslippsgrense som skal gjelde for alle virksomheter som er omfattet av direktivet og skal dermed sikre likebehandling mellom bedriftene.

På bakgrunn av ovennevnte vurderinger mener vi at kravene som settes med hensyn til utslippsgrenseverdier er forholdsmessige.

Utslipp til luft

Bedriften har utslipp av støv til luft fra tørkeprosess og skal bl.a. forholde seg til BAT 23 - beste tilgjengelige teknikk for å redusere utslipp til luft. BAT 23 har også angitt bindende grenseverdier (BAT-AEL) for utslipp til av støv til luft.

Bedriften har tatt prøver av sine støvutslipp og resultatet fra siste prøvetaking bekrefter at de er under de aktuelle grenseverdiene på de aktuelle målingene.

Kravet for å oppfylle utslipp til luft (BAT-AEL) vil gjelde fra **4.12.23**.

Forbrenning av rene brensler

Bedriften opplyser at det skal brukes noe propan som energikilde. Hvis dette medfører at anleggsstørrelsen er > 1 MW blir bedriften omfattet av kap. 27 i forurensningsforskriften (utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg) og må forholde seg til disse kravene.

Diffuse utslipp

Diffuse utslipp til luft som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Lukt

Det er ikke registrert at det oppstår lukt fra anlegget som gir luktulempet for berørte naboer. Hvis dette likevel oppstår, kan det bli aktuelt å utføre tiltak for å begrense dette.

Støy

Det søkes ikke om økt eller endret produksjon ved anlegget og det forventes ikke endringer i støynivået ved bedriften.

Forurenset grunn

Vi kan ikke se at det er gjennomført en vurdering for mulig forurensning av grunn og grunnvann.

Virksomheter som er omfattet av IED-direktivet og som bruker, fremstiller eller slipper ut farlige stoffer og stoffblandinger i henhold til forskrift om klassifisering mv. av stoffer (CLP), skal utarbeide en tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann, jf. § 36-21 i forurensningsforskriften.

I første fase skal bedriften vurdere om det foreligger noen muligheter for at bedriften kan forårsake ny forurensning med farlige stoffer til grunn og grunnvann. Denne vurderingen er obligatorisk for alle virksomheter som er omfattet av IED. Hvis dette ikke kan utelukkes, skal bedriften dokumentere tilstanden i grunnen med analyser av jord og grunnvann. Se også veileder fra Miljødirektoratet M-630 (tilstandsrapport for industriområder).

Håndtering av avfall

Avfall som oppstår i virksomheten, skal håndteres etter gjeldende regelverk. Avfall som er farlig avfall, skal deklarerer elektronisk via avfallsdeklarering.no.

Vi setter vanlige vilkår i tillatelsen til håndtering av avfall og farlig avfall.

Tanklagring

Hvis det blir aktuelt å lagre oljeprodukt på tank over 10 m³ og tanker for lagring av farlig avfall og farlige kjemikalier på over 2 m³, er lagringen omfattet av forurensningsforskriften kapittel 18 om tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall.

Energi

Energiforbruk er et viktig miljøaspekt for drift av meieri. Virksomheten har redegjort for at bedriften arbeider med energiledelse. I tillatelsen settes det vilkår om energiledelse og rapportering av spesifikt energiforbruk.

Prinsippene i naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Nedenfor følger en vurdering av tiltaket iht. lovens retningslinjer.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Det er ikke registrert noen rødlistede arter på fabrikkområdet eller registreringer av arter med nasjonal forvaltningsinteresse.

Når det gjelder utslippspunktet utenfor det kommunale renseanlegget finnes heller ingen relevante registreringer av rødlistede eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse. Målinger av diverse parametere i avløpsvannet skal sikre at gitte grenseverdier i utslippet ikke overskrides.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Med bakgrunn i målinger av utslippet mener vi at risikoen for irreversibel skade på bl.a. naturmangfold skal være liten.

§ 10 – samlet belastning

Resipienten er fra før påvirket av bl.a. det kommunale renseanlegg. Utslippet fra TINE Verdal har også før gått ut via det kommunale renseanlegget og endring av tillatelsen er en skjerpning av gjeldende utslippsvilkår og vil ikke medføre økte utslipp til fjorden.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Bedriften må derfor følge opp utslippet med målinger av sentrale parametere. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak, evt. ekstra rensetrinn.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene. Bedriften plikter å benytte seg av beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Techniques) som gjelder denne type virksomhet.

For øvrig skal anlegget drives i samsvar med opplysninger gitt i søknaden.

Akutte utslipp i forbindelse med for eksempel brann eller uhell kan medføre risiko for negativ påvirkning på naturmiljøet. Virksomheten plikter å minimere risiko for akutte utslipp og gjøre

relevante tiltak for å hindre at eventuelle utslipp fører til forurensning.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt.

Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Vurdering etter vannforskriften

Ifølge vannforskriften § 4-6 skal tilstanden i overflatevann og grunnvann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Vannforskriften § 12 gir åpning for ny aktivitet eller nye inngrep som likevel i en liten grad kan påvirke tilstanden i resipienten negativt. Det kan tillates forringelse fra svært god til god økologisk tilstand forutsatt av visse vilkår er oppfylt.

Tilstanden i Trondheimsfjorden utenfor Verdal er i Vann-Nett er klassifisert som god økologisk tilstand. Det er ikke definert kjemisk tilstand for resipienten.

Endring av tillatelsen vil ikke føre til økte utslipp av næringssalter og organisk stoff og det regnes derfor med at utslippet ikke vil føre til endring av økologisk tilstand i vannforekomsten.

Virksomheten det her søkes om tillatelse for er vurdert til ikke å komme innunder unntaksbestemmelsene i vannforskriften § 12. Statsforvalteren vurderer det slik at tiltaket er av en slik art at det er mulig å rense utslipp fra aktiviteten slik at bestemmelsen i § 4 i vannforskriften kan overholdes. Bedriften skal utføre prøvetaking av utslippet og kan påregne å bidra til undersøkelser av resipienten for å se om det er noe påvirkning i dette sjøområdet.

Risikovurdering

I henhold til forurensningsloven og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) er det utbyggers ansvar å gjennomføre en miljørisikovurdering av utslippene i driftsfasen, samt dokumentere at eventuelle utslipp fra virksomheten ikke fører til skade eller ulempe for omgivelsene.

Konklusjon

Det er satt nye og skjerpede krav for utslipp til vann fra virksomheten. Statsforvalteren har vurdert saken slik at det kan gis tillatelse til denne endringen av tillatelsen.

Bedriften må likevel ha en plan klar for å redusere evt. ulemper som følge av driften.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføringen av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Vilkår
Oppfylle rensekrav for utslipp til vann	4.12.23	3.2
Oppfylle rensekrav for utslipp til luft	4.12.23	4
Vurdere om det foreligger noen muligheter for at bedriften kan forårsake forurensning med farlige stoffer til grunn og grunnvann	31.12.22	12.2
Rapportering via Altinn	1.3. hvert år	11.5
Sende inn måleprogram for utslipp	31.12.22	11.4

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra avgjørelsen er mottatt. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes og sendes om Statsforvalteren.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Tore Haugen
senioringeniør
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

VERDAL KOMMUNE

Postboks 24

7651

VERDAL

TINE SA AVD VERDAL

Utslippstillatelse

for

meieri i Verdal kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11, jfr. § 18, 3.ledd. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i BAT-redegjørelse samt opplysninger framkommet under behandling av redegjørelsen. Endringer som virksomheten ønsker å foreta i forhold til dette, det være seg med hensyn til utslippspunkt eller renseutstyr, må være klarert med Statsforvalteren på forhånd. Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring

Dersom hele eller deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er gitt, skal bedriften sende Statsforvalteren en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere evt. endringer i tillatelsen.

Informasjon om ansvarlig enhet

Navn	TINE SA AVD VERDAL
Gate/postboks	Melkevegen 1
Poststed	7652 Verdal
Kommune og fylke	Verdal - Trøndelag
Org. nummer	

Tillatelse gitt: 2.6.2022

Marit Lorvik (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen
Dokumentet er elektronisk godkjent

Tore Haugen
senioringeniør
Klima- og miljøavdelingen

1. Ramme

Tillatelsen gjelder for produksjon av følgende mengder pr. år:

Produkt	Mengde i tonn pr. år
Meleriprodukter	38200

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3. **Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriften kapittel 36 vedlegg 2.**

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jfr. Internkontrollforskriften § 5 punkt 7).

2.6 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. vilkår nedenfor.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 13.

2.8 Beste tilgjengelige teknikker

Virksomheten omfattes av forurensningsforskriften vedlegg 1 (IED-virksomheter) og har plikt til å benytte seg av de beste tilgjengelige teknikker (BAT- Best Available Techniques) som gjelder for bransjen. Disse omfatter alle interne produksjonsprosesser i tillegg til rensing av prosessavløpsvann, utslipp til luft og luktutslipp.

Virksomheten skal holde seg oppdatert om hvilke tiltak eller aktiviteter som til enhver tid er regnet som BAT for bransjen, og skal som en del av internkontrollen kontinuerlig vurdere og implementere BAT som er tilgjengelig for ulike prosesser og aktiviteter.

3. Utslipp til vann

3.1 Utslippspunkt

Renset utslipp skal føres til Verdal kommunale renseanlegg i henhold til de krav som kommunen stiller for påslippet¹. Endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, kan medføre at forurensningsmyndigheten stiller nye krav for prosessavløpet.

---

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

3.2. Utslippsbegrensninger

Følgende grenser settes for utslipp fra TINE SA AVD VERDAL:

Tabell 3. Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger - gjeldende fra 4.12.23

Utslippskilde	Parameter	Utslippsgrense i mg/l	Maksimalt tillatt utslipp i kg pr. døgn	Maksimalt tillatt utslipp i tonn pr. år
Produksjon av meieriprodukter	Kjemisk oksygenforbruk - KOF	225	245	89
Produksjon av meieriprodukter	Totalt suspendert stoff -TSS	380	424	154
Produksjon av meieriprodukter	Totalnitrogen - TN	25	27	9
Produksjon av meieriprodukter	Total fosfor - TP	15	15	5
Produksjon av meieriprodukter	Fett	50		
Produksjon av meieriprodukter	pH	6-9		
Produksjon av meieriprodukter	Totalt organisk karbon	-		

Utslippsgrensene er også beregnet ut fra prosentvis rensning ved Ørin renseanlegg. Hvis senere undersøkelser i resipienten viser at vannkvaliteten fjorden blir negativt påvirket av utslippet, kan det bli aktuelt å sette grensen lavere, jf. BAT 12 og gjeldende grenseverdier for utslipp til vann (BAT-AEL).

Det skal i en periode på 2 år også tas prøver av parameteren TOC (total organisk karbon) for på sikt å gå over til denne forbindelsen som parameter for organisk stoff. Overvåking av KOF krever bruk av noen giftige forbindelser ved analysene (noe som analyser av TOC ikke gjør).

Grenseverdiene gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt. 2.3), forebyggende vedlikehold (pkt. 2.5) og tiltakspunkt (pkt. 2.6) er overholdt. Konsentrasjonsgrenser gjelder for ufortynnet avløpsvann.

Fram til 4.12.23 gjelder utslippskrav til vann i eksisterende tillatelse.

3.3 Diffuse utslipp

Virksomheten skal ikke ha forurensende diffuse utslipp til vann.

3.4 Utslippsreducerende tiltak

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet.

3.4 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

3.4 Driftsinstruks

Det skal lages driftsinstruks for rensenanlegg for utslipp til vann.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

4.1.1. Utslipp fra punktkilder

Tabell 1 Grenseverdier for utslipp av støv fra produksjonen

Utslippskilder	Komponent	Utslippsgrenser i mg/Nm ³	Gjelder fra
Kanaliserde utslipp fra tørkeanlegget	støv	10	4.12.23

4.1.2 Andre punktutslipp

Bedriften opplyser at det bl.a. brukes propan som energikilde. Hvis anleggsstørrelsen for fyringsanlegget er > 1 MW er bedriften omfattet av kap. 27 i forurensningsforskriften (utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg) og må forholde seg til disse kravene.

4.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og rensenanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

5. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl. 19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Natt (kl. 23-07) LAFmax
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

LAFmax er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støyen skjerpes med 5 dB(A) ved tydelige innslag av impulsstøy. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

6. Nærmiljøtiltak

6.1 Oppfølging av nærmiljøulemper

Virksomheten skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene som følge av industrivirksomheten reduseres til et minimum. Dette forutsetter blant annet at virksomheten foretar en systematisk oppfølging av klager på nærmiljøulemper, som for eksempel forsøpling, støy, støv, lukt, mv. Systematisk oppfølging av klager innebærer blant annet at virksomheten vurderer hensiktsmessigheten ved egne driftsrutiner og behov for eventuelle endringer, samt behov for akutte tiltak.

7. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal forelegges forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig pkt. 16.

8. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de

kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

Tanklagring

Hvis det blir aktuelt å lagre oljeprodukt på tank over 10 m³ og tanker for lagring av farlig avfall og farlige kjemikalier på over 2 m³, er lagringen omfattet av forurensningsforskriften kapittel 18 om tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall.

9. Energi

9.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

9.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.5.

10. Egenprodusert avfall

10.1. Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært søkes ombrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller

skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10.2. Håndtering av avfall

10.2.1. Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører forurensende avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal håndteres i henhold til avfallsforskriften kapittel 11.

I tillegg gjelder følgende:

- All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.7 Internkontroll og 13 Beredskap.
- Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.
- For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

11. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

11.1. Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft, grunn og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.2).

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Det innebærer at prøvene skal tas ved full produksjon på anlegget og med jevne mellomrom gjennom året.

11.2. Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 3 under punkt 3.2 i tillatelsen.
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling -prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og frekvenser gir representative prøver.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

11.4. Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram for utslipp til luft og vann) som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1, første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Måleprogrammet skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Måleprogrammet skal holdes oppdatert og sendes Statsforvalteren innen 31.12.22.

11.5. Rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

12. Miljøovervåking

12.1 Overvåking etter vannforskriften

Verdal kommune har krav om overvåking i resipienten utenfor Ørin renseanlegg. Det kan senere bli aktuelt for bedriften å bidra til disse undersøkelsene.

12.2. Overvåking av grunn og grunnvann

Virksomheter som er omfattet av IED-direktivet og som bruker, fremstiller eller slipper ut farlige stoffer og stoffblandinger i henhold til forskrift om klassifisering mv. av stoffer (CLP), skal utarbeide en tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann, jf. § 36-21 i forurensningsforskriften.

I første fase skal bedriften vurdere om det foreligger noen muligheter for at bedriften kan forårsake ny forurensning med farlige stoffer til grunn og grunnvann. Denne vurderingen er obligatorisk for alle virksomheter som er omfattet av IED.

Hvis dette ikke kan utelukkes, skal bedriften dokumentere tilstanden i grunnen med analyser av jord og grunnvann. Se veileder fra Miljødirektoratet M-630 (tilstandsrapport for industriområder). **Første fase nevnt over skal gjennomføres innen 31.12.22.**

Bedriften skal deretter sørge for overvåking av grunn og grunnvann minst én gang hvert femte år for grunnvann og én gang hvert tiende år for grunn.

Overvåkingen kan skje med en annen frekvens dersom risikoen for forurensning av grunn og grunnvann er svært lav (f.eks. lav risiko grunnet tett dekke på hele fabrikkområdet og gode oppsamlingssystemer). Hvis bedriften mener dette er aktuelt må bedriften informere forurensningsmyndigheten.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Grunnforurensning.

13. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, i tråd med internkontrollforskriften jf. 2.7. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal også kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal i tillegg også omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikovurderingen skal også inneholde rutiner for å minimere risiko for spredning av fremmede organismer som kan forekomme i korn og andre stoffer som virksomheten håndterer.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer. Fare for utslipp til ytre miljø ved brann på anlegget, inkludert utslipp av slokkevann, skal inkluderes i miljørisikoanalysen.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

13.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere miljørisikoen. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

13.3. Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

13.4. Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

13.5. Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

13.6. Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

13.7. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren i rimelig tid på forhånd gi melding til forurensningsmyndigheten, samt gjøre det som til

enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet. Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. En tiltaksplan som viser hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre dette, samt en fremdriftsplan for arbeidet, skal sendes Statsforvalteren senest 3 måneder før nedleggelse.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anlegget til enhver tid.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP

4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Perfluorheksansyre 2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	PFOA PFHxA HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDODA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenylylforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktylylforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC